

EESTI ARBORISTIDE ÜHINGU SOOVITUSED PUUDE ISTUTAMISEKS

et

*Kui istutad puu, siis tea
tööd tegema hoolikalt pead!
Kui istutad puu, siis mõttega karju,
nüpea ta võra ei anna veel varju.
Kui istutad puu, sel mõte teine.
Kui sind enam pole, saab varju seal teine.*

(TUNDMATU AUTOR)

VALMISTA ETTE PIISAVALT SUUR ISTUTUSAUK

- o Istutusauk peab olema mullapallist 1,5-2 korda suurem ja natuke sügavam kui mullapall.
Kui istutusala pole korralikult ette valmistatud, siis ei saa juured kasvada sügavamale ega kaugemale. See väljendub puu kiratsemises ja juurdekasvu vähenemises, lisaks ka vastuvõtlikkuses haigustekitajatele.
- o Vala istutusauku vähemalt 50 liitrit vett, mis istutamise alguseks peaks olema imbunud pinnasesse.
- o Kasta või leota istikut enne istutamist põhjalikult.

ISTUTA ÕIGESTI, sest istutamise käigus tehtud vigu on hiljem pea võimatu parandada!

- o **Potitaim** võta potist välja ja suuna juured allapoole ja laiali. Kui taim on jäänud liiga pikaks ajaks väiksesse potti, jooksevad juured ringiratast mööda potiserva. Need nn keerdjuured haruta kindlasti lahti ja suuna laiali, et taim saaks juurduda. Eemalda ka potti torgatud bambusest tugiteibad – need ei suuda pinnasesse istutatud taime toetada ning nende kinnitused võivad pikapeale hakata tüvesse soonima.
- o **Pallitud (mullapalliga) istikul** eemalda juurepalli pakkematerjal (traatvõrk ja kangas vm). Kui see ei ole võimalik, lõika traatvõrk külgedelt läbi vähemalt poole mullapalli kõrguse ulatuses.

Ava mullapalli või juurekaela ümbert kinnitusnöörid ja sõlmed. Biolagunevast materjalist pakkekangas rulli alla või lõika külgedelt läbi, tehismaterjalist pakke-kangas eemalda istutusaugust.

- o **Paljasjuurse istiku** juured suuna samuti laiali ja allapoole. Väldi juurte küljes olevate mullatükkide laialipudisemist.

Istutusaugu põhi vormi keskelt kõrgemaks ning tihenda. Sellega väldid puu istutus-järgset vajumist.

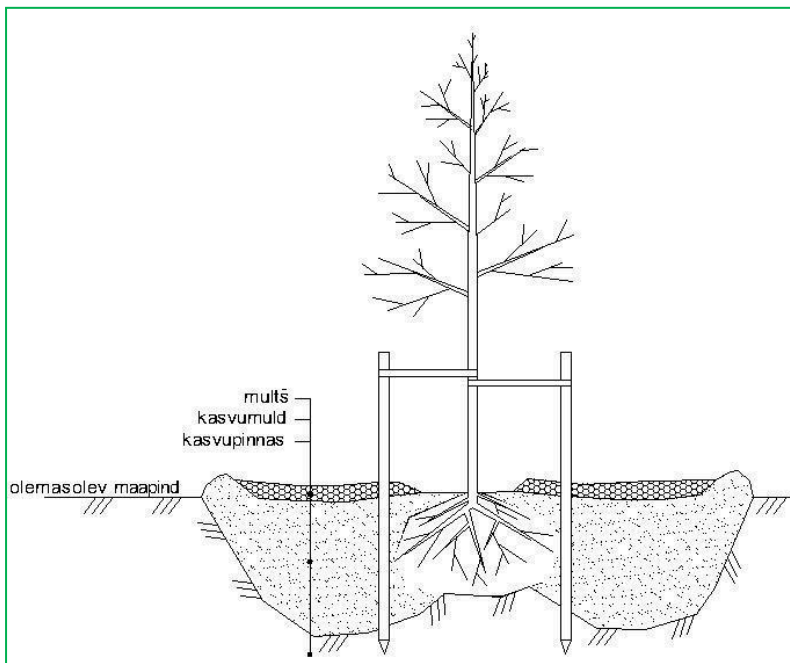
Paiguta istik kohe õigesse suunda – kui keedad seda alles istutusaugus, võivad juured jääda ringiratast kasvama, mitte ei kulge kaugemale.

- o **Jälgi istutussügavust – puu juurekael (pudelikaela taoliselt paksenenud osa, kus juurestik läheb üle tüveks) peab jääma mulla või muru piirile, parem paar cm kõrgemalegi!**

See on lausa eluliselt tähtis, sest sügavamale sattudes ei saa juurestik piisavalt õhku ning istik jääb põdema ning võib isegi hukkuda.

Kui märkad, et potis või mullapallis on istiku juurekael olnud liiga sügaval, siis Sina istuta see igal juhul õigesti! Arvesta ka mulla istutusjärgse vajumisega.

- o Viimistle istutusaug maapinnaga tasaseks, kuid kujunda selle ümber vee kinnihoidmiseks vajalik vall.

KASTA – vähene kastmine on vastistutatud puu hukkumise peamine põhjus!

- o Enne istutuskoha lõplikku viimistlemist kasta puud 50-100 liitrise veekoogusega (sõltuvalt istiku suurusest); tee seda ka vihmaperioodil.

- o Kasta puud ka 2-3 istutusjärgse aasta jooksul vähemalt üks kord nädalas. Sõltuvalt puu suurusest arvesta 50-100 liitrit vett. Kasta aeglaselt, et kastmisvesi jõuaks imbuda pinnasesse. Parim aeg kastmiseks on õhtusel või öisel ajal, pilves ilmaga ka päeval.

Noore okaspuuheki pruunistumise sagedasim põhjus on vähene kastmine juurdumisperioodil. Tee seda ka sügisel, et suurendada taimede talvekindlust.

KATA MAAPIND MULTŠIGA, ET VÄHENDADA:

- **juurestikku kuivamise ohtu ning temperatuurikõikumiste tekitatud kahjustusi;**
 - **umbrohtumist;**
 - **trimmerivigastuste ohtu, sest multšitud istutusringe pole vaja trimmerdada.**
- o Multšikihi paksus peaks olema 5-7 cm ning see tuleb paigaldada niiskele mullapinnale kogu istutusringi ulatuses.
 - o Ära pane multši puu juurekaela ja tüve vastu, katmata jäta umbes 10 cm suurune ring ümber puutüve.
 - o Välgi kangasmultše - need takistavad õhu ja vee pääsu pinnasesse! Sellistes tingimustes jäävad taime toitvad narmasjuured vahetult kanga alla ning sinna tekib nendest tihe viltjas kiht. Pindmise juurestikuga taimed on omakorda tundlikud põua ja külma suhtes.

TOESTA – kõik üle 150 cm kõrgused lehtpuud ning üle 100 cm kõrgused okaspuud tuleb pärast istutamist kindlasti toestada.

- o Enne juurepalli paigutamist istutusauku löö istutusaugu põhja umbes 0,5 meetri sügavusele vähemalt 5 cm läbimõõduga tugiteibad, mille külge puu hiljem toestada. Tavaliselt piisab kahest teibast. Tugiteibad peaksid jääma multšitud ala sisse – sel juhul ei kasva nad umbrohtu ning kaob vajadus nende ümbruse trimmerdamise järele.
- o Puu sidumiseks tugiteivaste külge **kasuta pehmet ja laia (soovitavalt 2–4 cm laiust) linditaolist sidumismaterjali.**
- o Parim sidumiskõrgus kuni lehtpuuistikul 1/3 puu kõrgusest ning okaspuuistikul kuni 2/3 kõrgusest.
- o Sidet **ei tohi keerata silmuse- või 8-kujuliselt ümber puutüve,** vaid iga teiba jaoks tuleb võtta eraldi side, mis viiakse ühekordse ringina puutüve ümbert läbi; kiiresti ja lihtsalt saab sidemeotsi teivaste külge kinnitada klambripüstoliga.

o Eemalda toetus niipea kui puu on juurdunud (2-3 aasta möödudes istutamisest). Toetuse allesjätmisel on negatiivsed mõjud puu edaspidisele kasvule – puu muutub tuulte suhtes seda nõrgemaks, mida kauem ta toestatud on.